

Thứ năm, ngày 23 tháng 06 năm 2016

## ĐÁNH GIÁ CHUNG

*Thông tư 08/2016/TT-NHNN (TT08) được ban hành nhằm sửa đổi và bổ sung một số điều của Thông tư 19/2013/TT-NHNN (TT19) quy định về việc mua, bán và xử lý nợ xấu của Công ty Quản lý tài sản của các Tổ chức tín dụng. TT08 là hiện thực hóa các chủ trương của Nghị định 18/2016/NĐ-CP ban hành tháng 3/2016. TT08 sẽ có hiệu lực từ ngày 1/8/2016. Báo cáo này nhằm tóm tắt và phân tích một số nội dung quan trọng của TT08 so với TT19 trước đó.*

### Các nội dung thay đổi quan trọng

- Gia hạn thời hạn trái phiếu đặc biệt cho 2 nhóm TCTD (1) TCTD đang thực hiện phương án cơ cấu lại theo đề án, phương án đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt; (2) TCTD gặp khó khăn về tài chính mà việc trích lập dự phòng rủi ro dẫn đến chênh lệch thu chi trước thuế dự kiến của năm đề nghị gia hạn bị âm.
- Bổ sung các quy định về mua bán nợ xấu theo giá trị thị trường
- Nhiều điều khoản sửa đổi, bổ sung trong TT08 hướng đến việc trao quyền và tăng tính chủ động cho VAMC trong quá trình cơ cấu và xử lý nợ xấu (ví dụ: bỏ quy định VAMC cần trao đổi và xin ý kiến TCTD trước khi quyết định điều chỉnh lãi suất của khoản nợ xấu; đối với trường hợp miễn giảm tiền lãi quá hạn, phạt phí vi phạm và cơ cấu lại khoản nợ, sau thời hạn trao đổi, xin ý kiến TCTD (10 ngày) VAMC quyết định và chịu trách nhiệm về quyết định xử lý...)
- Một số sửa đổi, bổ sung về xử lý việc TCTD mua lại nợ xấu khi thanh toán trái phiếu đặc biệt mà tài sản đảm bảo được bảo đảm chung cho nhiều khoản nợ xấu khác đã được bán cho VAMC, xử lý đối với trái phiếu đặc biệt đã thực hiện thanh toán mà nợ xấu chưa được thu hồi đầy đủ,...

### Đánh giá chung của VCBS:

Điểm nhấn cơ bản của Thông tư mới là tiếp tục **hoàn thiện khung pháp lý trong việc xử lý nợ xấu theo giá trị thị trường và củng cố quyền hạn của VAMC**. Dù chưa hoàn toàn triệt để, việc gia tăng khả năng can thiệp nhất định đối với vấn đề mấu chốt (quan hệ sở hữu giữa các bên) cũng **góp phần tăng tính chủ động cho VAMC và có thể kỳ vọng phần nào về cải thiện thời gian xử lý nợ xấu**. Việc thúc đẩy quá trình mua bán nợ xấu theo giá trị thị trường, nếu thành công, sẽ góp phần **phát sinh dòng tiền thực để các TCTD tái cho vay, khôi phục hoạt động kinh doanh** và giải quyết triệt để được “cục máu đông” dồn lại từ nhiều năm. Mặc dù vậy, điều này cần đi liền với nhiều nỗ lực cố gắng từ các bên. Các điều khoản về gia hạn thời hạn trái phiếu đặc biệt cho 2 nhóm TCTD bao gồm: (1) đang thực hiện tái cơ cấu; (2) gặp khó khăn tài chính mà khi trích lập dự phòng khiến chênh lệch thu chi trước thuế dự kiến của năm đề nghị gia hạn bị âm, sẽ giúp **giảm bớt áp lực trích lập dự phòng lớn và hỗ trợ các TCTD này trong quá trình tái cơ cấu hoạt động kinh doanh**.

Theo đó, VCBS đánh giá tích cực các quy định của TT08 trong việc đẩy nhanh việc xử lý nợ xấu nói riêng và lành mạnh hóa hệ thống ngân hàng nói chung.

Phân tích cụ thể các nội dung quan trọng của Thông tư 08 như sau:

## 1. Gia hạn thời hạn của trái phiếu đặc biệt cho 2 nhóm TCTD

TT19	TT08
Không có điều khoản quy định gia hạn thời hạn trái phiếu đặc biệt	<ol style="list-style-type: none"> <li>Quy định <b>thời gian gia hạn tối đa</b> (Bổ sung khoản 10 Điều 3) Tổng thời gian gia hạn và thời gian gốc của trái phiếu đặc biệt không quá 10 năm</li> <li><b>Điều kiện để TCTD được đề nghị gia hạn thời hạn trái phiếu đặc biệt</b> (Bổ sung điều 15a) <ol style="list-style-type: none"> <li>TCTD đang thực hiện phương án cơ cấu lại theo đề án, phương án đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt</li> <li>TCTD gặp khó khăn về tài chính mà việc trích lập dự phòng rủi ro cho trái phiếu đặc biệt do Công ty quản lý tài sản đã phát hành dẫn đến chênh lệch thu chi trước thuế dự kiến của năm đề nghị gia hạn thời hạn trái phiếu đặc biệt bị âm</li> </ol> </li> <li><b>Hồ sơ, trình tự, thủ tục đề nghị gia hạn</b> (Bổ sung điều 17b)</li> <li>Quy định xử lý khi có chênh lệch giữa thu chi trước thuế thực tế và thu chi trước thuế dự kiến đã báo cáo NHNN để xin gia hạn (Bổ sung khoản 2c Điều 46) <ol style="list-style-type: none"> <li>Sử dụng chênh lệch này để <b>trích lập dự phòng bổ sung</b> đối với trái phiếu đặc biệt đã được gia hạn cho đến khi số tiền dự phòng sau trích lập bổ sung bằng dự phòng khi tính theo thời gian gốc</li> <li>Phần còn lại sau khi trích lập dự phòng bổ sung TCTD quyết định sử dụng để trích lập bổ sung dự phòng đối với trái phiếu đặc biệt để gia hạn hoặc ghi nhận chênh lệch thu chi trước thuế</li> </ol> </li> <li>Bổ sung khoảng 4e vào Điều 50:  TCTD được chấp thuận gia hạn <b>không được chia cổ tức</b> để tạo nguồn xử lý nợ xấu cho đến khi trái phiếu đặc biệt đã gia hạn được thanh toán.</li> </ol>

### VCBS bình luận

Theo quy định từ Thông tư 08, **2 nhóm NHNN được xét gia hạn thời hạn trái phiếu đặc biệt** bao gồm (1) TCTD đang thực hiện tái cơ cấu; (2) Gặp khó khăn về tài chính mà có thể ghi nhận chênh lệch thu chi trước thuế âm do trích lập. **Không có quy định ưu tiên cho các ngân hàng tham gia tái cơ cấu ngân hàng yếu kém như VCB, BID, SHB,...** Do đó, có thể hiểu đối tượng chính mà thông tư đang hướng đến là nhóm các TCTD nhạy cảm và gặp khó khăn nhất trong việc xử lý nợ xấu. Việc cho phép các ngân hàng này gia hạn thời hạn trái phiếu đặc biệt sẽ **giúp giảm bớt áp lực trích lập dự phòng, có thêm thời gian để xử lý, tránh ảnh hưởng sức và mạnh lên KQKD**. Theo đó, chúng tôi cho rằng đây là những biện pháp hỗ trợ tích cực cho quá trình xử lý nợ xấu tại các ngân hàng nhóm dưới nói riêng và cả hệ thống nói chung.

Quy định cho gia hạn đối với các ngân hàng gặp khó khăn tài chính (cụ thể là ghi nhận chênh lệch thu chi trước thuế âm nếu thực hiện trích lập) có thể tạo ra sơ hở để một số đơn vị cố tình lợi dụng xin gia hạn, nhưng việc bổ sung khoản 2c Điều 46 (trích lập dự phòng bổ sung) và khoảng 4e Điều 50 (không chia cổ tức) có thể hạn chế hiện tượng này.

## 2. Bổ sung các quy định về mua bán nợ xấu theo giá trị thị trường

Mặc dù ý tưởng bán nợ xấu theo giá trị thị trường đã có từ Thông tư 19, nhưng dường như tại thời điểm đó, việc xử lý nợ xấu mới diễn ra ở giai đoạn đầu và nguồn lực xã hội có hạn, các quy định của NHNN vẫn tập trung nhiều hơn vào việc xử lý nợ xấu bằng cách mua lại qua trái phiếu đặc biệt của VAMC. Một trong những đặc điểm quan trọng của TT08 (sửa đổi TT19) là bổ sung các quy định rõ

ràng hơn cho việc xử lý nợ xấu theo giá trị thị trường, bao gồm

Điều 50: Xử lý phần chênh lệch giữa giá bán nợ và giá trị ghi sổ khi TCTD bán nợ cho VAMC theo giá thị trường

Điều 35a: Quy định về việc VAMC bán nợ xấu đã mua từ TCTD cho đơn vị khác theo giá thị trường

Điều 43a: Quy định về việc VAMC xử lý số tiền thu hồi của khoản nợ xấu sau khi bán theo giá thị trường

Điều 47: Nguyên tắc để VAMC trích lập và sử dụng dự phòng để xử lý rủi ro đối với các khoản nợ xấu được mua theo giá trị thị trường

### VCBS bình luận

Việc hoàn thiện khung pháp lý là bước đi quan trọng để NHNN thúc đẩy việc mua bán nợ xấu theo giá trị thị trường, thay vì chỉ dựa hoàn toàn xử lý nợ thông qua trái phiếu đặc biệt. **Nếu thành công, quá trình xử lý nợ sẽ phát sinh dòng tiền thực để các TCTD tái cho vay, khôi phục hoạt động kinh doanh và giải quyết triệt để được “cục máu đông” dồn lại từ nhiều năm qua. Đây cũng coi là bước đi tích cực thứ hai sau tuyên bố gần đây của đại diện VAMC về việc cơ quan này sẽ xử lý nợ xấu bằng tiền mặt trong năm nay.**

Tuy nhiên, cũng phải nói thêm rằng, để hiện thực hóa chủ trương này, sẽ còn rất nhiều việc để cả NHNN, VAMC và các TCTD nỗ lực, bao gồm việc tạo ra thị trường mua bán nợ xấu, huy động vốn để mua nợ trong bối cảnh ngân sách khó khăn và quy mô vốn điều lệ của VAMC quá nhỏ so với quy mô nợ xấu toàn hệ thống,....

## 3. TT08 hướng đến việc trao quyền và tăng tính chủ động cho VAMC trong quá trình cơ cấu và xử lý nợ xấu

**Thông tư 08 sửa đổi và bổ sung 1 loạt các điều khoản quy định việc cơ cấu và xử lý nợ xấu theo hướng trao quyền và tăng tính chủ động cho VAMC, mà chúng tôi chỉ tóm tắt sơ lược dưới đây**

### Về vấn đề cơ cấu lại nợ và hỗ trợ khách hàng vay

Điều 27. Nguyên tắc cơ cấu lại nợ

- Loại bỏ nguyên tắc Công ty Quản lý tài sản trao đổi với tổ chức tín dụng bán nợ trước khi quyết định tái cơ cấu.
- Tách quy định về cơ cấu nợ xấu theo 2 cách: mua theo giá trị thị trường và mua bằng trái phiếu đặc biệt. Nhấn mạnh việc Công ty Quản lý tài sản chịu trách nhiệm về việc cơ cấu nợ xấu mua theo giá trị thị trường

Điều 28: Điều chỉnh lãi suất của khoản nợ xấu đã mua bằng trái phiếu đặc biệt

- Bỏ quy định về việc VAMC phải trao đổi và xin ý kiến TCTD trước khi quyết định điều chỉnh lãi suất.

Điều 29. Miễn, giảm lãi phạt, phí và lãi vay đã quá hạn thanh toán

- Bỏ quy định điều kiện để VAMC xem xét miễn giảm là khách hàng vay trả nợ ngay hoặc cam kết trả nợ trong vòng 60 ngày tối thiểu 5% dư nợ gốc chưa trả
- Kéo dài thời gian VAMC trao đổi và xin ý kiến TCTD từ 5 ngày lên 10 ngày. Bổ sung điều khoản: sau thời hạn 10 ngày, VAMC quyết định và chịu trách nhiệm về việc miễn, giảm lãi quá hạn, phí vi phạm.

⇒ **Đơn giản hóa điều kiện xem xét miễn giảm lãi quá hạn và phí vi phạm và tạo điều kiện để VAMC có thêm thời gian và tính tự quyết trong vấn đề cơ cấu nợ.**

Điều 30: Biện pháp cơ cấu lại thời hạn trả nợ

- Kéo dài thời gian VAMC trao đổi và xin ý kiến TCTD từ 5 ngày lên 10 ngày. Bổ sung điều khoản: sau thời hạn 10 ngày, VAMC quyết định và chịu trách nhiệm về việc cơ cấu lại thời hạn trả nợ, trừ trường hợp quy định tại điểm d khoản 1 Điều này (Khoản 1d điều 30: Thời gian gia hạn nợ đối với khoản nợ xấu không được vượt quá thời hạn còn lại của trái phiếu đặc biệt).

### Về vấn đề xử lý nợ xấu và tài sản đảm bảo

Điều 34: Nguyên tắc bán nợ xấu đã mua

- Bỏ nguyên tắc: “Bán nợ xấu theo hình thức đấu giá hoặc chào giá cạnh tranh.... Trường hợp không thể bán khoản nợ xấu theo hình thức đấu giá, chào giá cạnh tranh thì Công ty Quản lý tài sản bán khoản nợ xấu trên cơ sở thỏa thuận trực tiếp với bên mua”.

Điều 35: Bán nợ xấu mua bằng trái phiếu đặc biệt

- Bổ sung điều khoản: Trường hợp Công ty Quản lý tài sản và tổ chức tín dụng bán nợ không thống nhất được phương thức hoặc điều kiện bán khoản nợ xấu, Công ty Quản lý tài sản thực hiện bán đấu giá khoản nợ xấu.

Một trong những vấn đề trước khi có TT08 là VAMC là người sở hữu khoản nợ (sau khi mua từ TCTD) nhưng không có đầy đủ quyền đối với khoản nợ đó. Tuy không trao quyền hoàn toàn đối với khoản nợ xấu từ TCTD sang VAMC, những quy định của TT08 vẫn có thể làm tăng tính chủ động của VAMC trong việc cơ cấu và xử lý các khoản nợ. Từ đó, góp phần đơn giản hóa các thủ tục và đẩy nhanh quá trình xử lý nợ xấu.

#### 4. Sửa đổi, bổ sung một số điều chưa được quy định hoặc chưa rõ ràng trong Thông tư 19

Những sửa đổi, bổ sung hoặc làm rõ quan trọng gồm có:

- Bổ sung quy định về việc TCTD bán nợ mua lại khoản nợ xấu khi thanh toán trái phiếu đặc biệt mà tài sản bảo đảm của khoản nợ đó được bảo đảm chung cho nhiều khoản nợ xấu khác đã được bán cho VAMC (Điều 45)
  - Sửa đổi, bổ sung quy định về xử lý đối với các trường hợp trái phiếu đặc biệt đã thực hiện thanh toán mà khoản nợ xấu chưa được thu hồi đầy đủ theo hợp đồng tín dụng, ủy thác, mua trái phiếu DN.
- ⇒ Những điều khoản này chủ yếu mang ý nghĩa làm rõ các quy định chưa được rõ ràng trong Thông tư 19, giúp các TCTD có định hướng thống nhất trong quá trình mua bán và xử lý nợ với VAMC.

## ĐIỀU KHOẢN SỬ DỤNG

Báo cáo này và/hoặc bất kỳ nhận định, thông tin nào trong báo cáo này không phải là các lời chào mua hay bán bất kỳ một sản phẩm tài chính, chứng khoán nào được phân tích trong báo cáo và cũng không là sản phẩm tư vấn đầu tư hay ý kiến tư vấn đầu tư nào của VCBS hay các đơn vị/thành viên liên quan đến VCBS. Do đó, nhà đầu tư chỉ nên coi báo cáo này là một nguồn tham khảo. VCBS không chịu bất kỳ trách nhiệm nào trước những kết quả ngoài ý muốn khi quý khách sử dụng các thông tin trên để kinh doanh chứng khoán.

Tất cả những thông tin nêu trong báo cáo phân tích đều đã được thu thập, đánh giá với mức cẩn trọng tối đa có thể. Tuy nhiên, do các nguyên nhân chủ quan và khách quan từ các nguồn thông tin công bố, VCBS không đảm bảo về tính xác thực của các thông tin được đề cập trong báo cáo phân tích cũng như không có nghĩa vụ phải cập nhật những thông tin trong báo cáo sau thời điểm báo cáo này được phát hành.

Báo cáo này thuộc bản quyền của VCBS. Mọi hành động sao chép một phần hoặc toàn bộ nội dung báo cáo và/hoặc xuất bản mà không có sự cho phép bằng văn bản của VCBS đều bị nghiêm cấm.

## THÔNG TIN LIÊN HỆ

**Lý Hoàng Anh Thi**

Phụ trách phòng

lhathi@vcbs.com.vn

**Trần Minh Hoàng**

Trưởng Bộ phận vĩ mô & thị trường

tmhoang@vcbs.com.vn

**Trần Thu Hằng**

Chuyên viên Phân tích

tthang@vcbs.com.vn

## CÔNG TY CHỨNG KHOÁN VIETCOMBANK

<http://www.vcbs.com.vn>

### Trụ sở chính Hà Nội

Tầng 12 & 17, Tòa nhà Vietcombank, số 198 Trần Quang Khải, Quận Hoàn Kiếm, Hà Nội

ĐT: (84-4) 39366990- Số máy lẻ: 140/143/144/149/150/151

### Chi nhánh Hồ Chí Minh

Lầu 1 & 7, Tòa nhà Green Star, số 70 Phạm Ngọc Thạch, Phường 6, Quận 3, TP. Hồ Chí Minh

ĐT: (84-8)-38208166 - Số máy lẻ: 104/106

### Chi nhánh Đà Nẵng

Tầng 12, số 135 Nguyễn Văn Linh, Phường Vĩnh Trung, Quận Thanh Khê, Đà Nẵng

ĐT: (84-511) -33888991 - Số máy lẻ: 801/802

### Phòng Giao dịch Phú Mỹ Hưng

Toà nhà Lawrence Sting, số 801 Nguyễn Lương Bằng, KĐT Phú Mỹ Hưng, Q. 7, TP. Hồ Chí Minh

ĐT: (84-8)-54136573

### Phòng Giao dịch Giảng Võ

Tầng 1, Tòa nhà C4 Giảng Võ, Phường Giảng Võ, Quận Ba Đình, Hà Nội.

ĐT: (+84-4) 3726 5551

### Văn phòng Đại diện Cần Thơ

Tầng 1, Tòa nhà Vietcombank Cần Thơ, số 7 Hòa Bình, Quận Ninh Kiều, Cần Thơ

ĐT: (84-710) -3750888

### Văn phòng Đại diện An Giang

Tầng 6, Tòa nhà Nguyễn Huệ, số 9/9 Trần Hưng Đạo, Phường Mỹ Xuyên, Long Xuyên, An Giang

ĐT: (84-76) -3949843

### Văn phòng Đại diện Đồng Nai

F240-F241 Đường Võ Thị Sáu, Khu phố 7, Phường Thống Nhất, TP. Biên Hoà, Đồng Nai

ĐT: (84-61)-3918815

### Văn phòng đại diện Vũng Tàu

Tầng trệt, số 27 Đường Lê Lợi, TP. Vũng Tàu, Bà Rịa - Vũng Tàu

ĐT: (84-64)-3513974/75/76/77/78

### Văn phòng đại diện Hải Phòng

Tầng 2, số 11 Hoàng Diệu, Phường Minh Khai, Quận Hồng Bàng, Hải Phòng

ĐT: (+84-31) 382 1630

### Văn phòng đại diện Bình Dương

314 Đại lộ Bình Dương - Phường Phú Hòa - Thành phố Thủ Dầu Một - Bình Dương

ĐT: (+84-650) 385 5771